

Milli Değerlerin Öğretimine Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Milli Değerlerin Öğretimine Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26101>

Özet

Milli Değerlerin Öğretimine Yönelik Tutum Ölçeği (MDÖTÖ), Şaban Çetin tarafından 2015 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, eğitimcilerin veya ilgili paydaşların milli değerlerin öğretimine karşı sahip oldukları tutumları ölçmeyi amaçlamaktadır. 16 maddeden ve iki alt boyuttan oluşan ölçek, yüksek düzeyde iç tutarlılık (Cronbach Alfa = 0.93) ve iyi model uyum indeksleri ile güçlü psikometrik özellikler sergilemektedir. Ölçek, özellikle eğitim bilimleri ve değerler eğitimi alanlarında yapılacak araştırmalarda kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Ölçeğin temel amacı, bireylerin milli değerlerin eğitim müfredatındaki yerini ne kadar önemsendiğini ve bu öğretimin faydalı olup olmadığınına dair algılarının sistematik olarak belirlemektir. Yapılan Faktör Analizi sonuçları, yapının teorik çerçeve ile uyumlu olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Milli değerler, değerler eğitimi, tutum ölçeği, ölçek geliştirme, psikometri, Şaban Çetin, eğitim bilimleri

Yazarlar

Şaban Çetin

Amaç

Milli Değerlerin Öğretimine Yönelik Tutum Ölçeği (MDÖTÖ), bireylerin milli değerlerin okullarda ve diğer eğitim kurumlarında öğretilmesine yönelik sahip oldukları duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri (tutumları) belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, bu konudaki tutumların derecesini nicel olarak ölçerek, eğitim politikalarının ve müfredat içeriklerinin değerlendirilmesine katkı sağlayarak hedeflemektedir.

Ölçek, öğretmen adaylarının, halihazırda görev yapan öğretmenlerin veya eğitim yöneticilerinin milli değerlerin öğretimine verdikleri önemi ve bu süreçle yönelik inançlarının tespit etmek için kritik bir araçtır. Bu sayede, tutumların geliştirilmesi gereken alanlar belirlenebilir ve değerler eğitiminin etkinliği artırılabilir.

Yapı

Ölçek, milli değerlerin öğretimine yönelik tutumu ölçen iki temel alt boyuttan oluşan çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Bu iki alt boyut, bireylerin tutumlarının farklı yönlerini ele almaktadır.

Ölçek toplam 16 maddeden oluşmaktadır.

Yapıyı oluşturan alt boyutlar ve bu boyutların ölçtüğü temel kavramlar şunlardır:

Milli Değerlerin Öğretimini Önemseme: Bu faktör, bireyin milli değerlerin eğitim sürecinde ne kadar öncelikli ve zorunlu olduğunu düşündüğünü ölçer. Bu boyuttaki yüksek puanlar, milli değerlerin öğretilmesinin müfredatın temel bir parçası olarak görülmesini yansıtır.

Milli Değerlerin Öğretimini Değerli Bulma: Bu faktör, milli değerlerin öğretiminin pratik hayatta veya bireyin gelişiminde ne kadar yararlı ve etkili olacağına dair inancı ifade eder. Bu boyuttaki maddeler genellikle öğretimin sonuçlarına yönelik algılanan faydayı sorgular.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerlik çalışmaları, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen uyum indeksleri, iki faktörlü modelin veri ile mükemmel düzeyde uyum sağladığını göstermektedir. Bu istatistiksel sonuçlar, ölçeğin teorik olarak öngörülen yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Başlıca uyum indeksleri aşağıda listelenmiştir. Bu değerlerin kabul edilebilir sonuçların üzerinde olması, ölçeğin yapı geçerliğinin yüksek olduğunu göstermektedir:

RMSEA (Kök Ortalama Kare Yaklaşım Hatası): 0.062 (iyi uyum için 0.08 altı kabul edilir.)

SRMR (Standartlaştırılmış Kök Ortalama Kare Kalıntı): 0.043 (iyi uyum için 0.08 altı kabul edilir.)

GFI (Yüksek Uyum İndeksi): 0.91

AGFI (Düzeltilmiş Yüksek Uyum İndeksi): 0.89

NFI (Normlaştırılmış Uyum İndeksi): 0.91

CFI (Karşılaştırılabilir Uyum İndeksi): 0.95

RFI (Bağıl Uyum İndeksi): 0.90

Güvenirlik

Milli Değerlerin Öğretimine Yönelik Tutum Ölçeği'nin güvenilirlik çalışmaları, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanarak yapılmıştır. Elde edilen yüksek katsayılar, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Ölçeğin genelinde hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0.93 olarak belirlenmiştir. Bu değer, ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu işaret etmektedir. Ayrıca, alt faktörlerin iç tutarlılık katsayıları da yüksek bulunmuştur:

1. Alt Faktör İç Tutarlılık Katsayısı: 0.88

2. Alt Faktör İç Tutarlılık Katsayısı: 0.89

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme sürecinde yapısal geçerliliği test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Analiz sonucunda ölçeğin, teorik beklentilere uygun olarak iki farklı alt boyutta toplandığı görülmüştür. Ölçek toplamda 16 maddeden oluşmaktadır.

İki faktörlü yapının elde edilmesi, milli değerlerin öğretime yönelik tutumun tek bir boyut yerine, hem bu konunun önemine dair algıya hem de öğretimin pratik faydasına dair inanca içeren ayrı ancak ilişkili bileşenlerden oluştuğunu göstermiştir. Bu ayrıma, tutumun daha detaylı ve hassas bir şekilde ölçülmesini sağlamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Tutum Ölçeği)

Format: 16 madde, 2 alt boyutlu yapı.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitimciler, öğretmen adayları, akademisyenler ve değerler eğitimi ile ilgili diğer paydaşlar.

Yaş Grubu: Yetkinler (Öğretmenler ve üniversite öğrencileri/adayları)

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışması, ilgili popülasyon örneklemi üzerinde yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği. Derecelendirme formatı belirtilmemiştir (Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi olması beklenir).

Anahtar Kelimeler

Tutum, milli kimlik, eğitimde değerler, yapı geçerliliği, güvenirlik, doğrulayıcı faktör analizi

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresleri: scetin@gazi.edu.tr

Yazın Adresi: Şaban Çetin, Gazi Üniversitesi (Çalışmanın yayınlandığı tarihteki kurumu).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Şaban Çetin tarafından 2015 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı için yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Yazarın iletişim adresi yukarıda belirtilmiştir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı psikometrik bilgileri aşağıdaki referanslarda ve bağlantılarda mevcuttur.

Makalenin PDF versiyonu aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: turkishstudies.net.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası da mevcuttur: milli-değerlerin-öğretimine-yönelik-tutum-ölçeği-toad.pdf

Referanslar

Çetin, Ş. (2015). Milli Değerlerin Öğretimine Yönelik Tutum Ölçeği (MDÖTÖ) geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Electronic Turkish Studies*, 10(11), 447-460. DOI: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8631>

Milli Değerlerin Öğretimine Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

2 alt boyut ve 16 maddeden oluşmaktadır.

Milli Değerlerin Öğretimini Önemseme : "Milli değerler öğretilcekler içerisinde en önceliklisidir."

Milli Değerlerin Öğretimini Değerli Bulma : " Milli değerlerin öğretiminin bir işe yarayacağını zannetmiyorum."